

Ako by si kameň jedla – Jakub Štauder

Myšlienka, ktorou som sa inšpiroval pri tvorbe mojej “sochy,” sa nachádza v kapitole Šnúrka. W. Tochman tu opisuje udalosti, ktoré sa udiali v Potočari počas vojny, kedy Srbi obsadili toto mesto a rozdelili tamojších obyvateľov na dve skupiny. Ženy a deti tvorili jednu skupinu a muži druhú. O tom, či bol chlapec ešte dieťaťom, alebo mužom, rozhodovala šnúrka vo výške približne 150 centimetrov. Chlapci, čo boli vyšší ako šnúrka, boli odobratí matkám a poslaní do skupiny mužov. Týchto 7 až 12-tisíc mužov bolo následne zavraždených.

Táto udalosť ma tak silno zasiahla, pretože na nej brutálnym spôsobom vidno, ako nás vojna pripravuje o ľudskosť. Neboli pre nich podstatné žiadne vlastnosti týchto mužov. Aké mali schopnosti, talenty, záľuby... Nezaujímalo ich ani či majú manželku a deti. Ľudia boli redukovaní len na nejakú jednoducho definovateľnú vlastnosť, ktorou v tomto prípade bola ich výška. To, či majú právo na život, určovala takáto nepodstatná vlastnosť.

Moja socha sa snaží napodobiť nástroj, ktorý určoval, či muž bude žiť, alebo bude zavraždený. Na palicu je prviazaná šnúrka vo výške približne 150 centimetrov od zeme. Je uviazaná tak ledabolo, a ani sa nenachádza presne v tejto výške. Tým sa snažím vyjadriť, aká nízka je hodnota života počas vojny. Človek, ktorý je súdený takýmto spôsobom nemá právo ani na to, aby dostal nejaký dôvod prečo musí zomrieť. Jediné zdôvodnenie čo dostane je, že je vyšší ako nejaká náhodne uviazaná šnúrka.

Časť palice pod šnúrkou je nepoškodená, čo vyjadruje, že ľudia nižší ako šnúrka prežili. Časť nad šnúrkou je ale celá dorezaná, doškrabaná a zafarbená červenou farbou predstavujúcou krv. Týmto dizajnom sa snažím upútať pozornosť a dramaticky vyjadriť, že ľudia vyšší ako šnúrka boli zavraždení. Dramatickosti pridáva aj fakt, že väčšina ľudí, čo toto dielo uvidí, bude vyššia ako 150 centimetrov, čo ešte viac posilňuje vyvolanú emóciu.

Zlomom na vrchu palice zlepeným lepiacou páskou som sa snažil vyjadriť ešte inú myšlienku. Normálny život, normálne ľudské fungovanie je počas vojny zlomené ako táto palica. Vojna ľudskú myseľ poláme, doškrabe, doreže a jediná vec čo ľudí ako tak drží pri živote, je nejaká ich viera. Umelá a neprirodená, ako tá lepiaca páska. Ale bez nej by sa zbláznili, preto si nejakú vymyslia a veria, že sa situácia zlepší, že to všetko bude na niečo dobré.